

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

IZJAVE PREDSEDNIKA VLADE RS IN PREDSEDNIKA EVROPSKEGA SVETA JANEZA JANŠE PO ZAKLJUČKU V. VRHA EVROPSKA UNIJA – LATINSKA AMERIKA IN KARIBI

Lima, 17. maj 2008

IGOR JURIČ (TV SLOVENIJA): Gospod premier, ocena včeraj je bila, v tej zaključnih govorih, da je bil vrh uspešen. Zakaj je bil uspešen? Ali je bilo kaj konkretnega, glede na to, da je predsednik Garcia rekel, da želi, da ne bi bil to en vrh, kjer bi se govorilo, ampak tudi kaj konkretnega storilo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vrh je bil seveda čas zelo intenzivnega dialoga. Narejeni so bili koraki naprej, vendar v okviru danih možnosti. Šlo je za srečanje med Evropsko unijo, ki je dosegla že veliko stopnjo notranje kohezije in nastopa dokaj enotno. Tudi razlike med državami članicami v Evropi so bistveno manjše kot so razlike recimo v Latinski Ameriki in Karibih - recimo med Čilom in Haitijem. Zaradi tega je večina časa v zadnjih mesecih v pripravah bila namenjenega usklajevanju stališč znotraj regije Latinske Amerike in Karibov in ne toliko med to regijo in Evropsko unijo. To odraža tudi sprejeta deklaracija, kjer smo dosegli veliko zблиžanje stališč. Kljub temu pa je znotraj Latinske Amerike še nekaj fundamentalno nasprotnih pristopov, ki se poskušajo brusiti v takšnih dokumentih, pa to ne uspe vedno.

V vsakem primeru pa sta obe temi - se pravi, boj proti revščini in klimatske spremembe, prinesli zelo plodno razpravo. Za Evropsko unijo je bila ta koristna predvsem zaradi naših priprav na skupen nastop Evropske unije na razpravi Združenih narodov septembra o doseganju milenijskih razvojnih ciljev oziroma razvojnih ciljev tisočletja; in seveda za realizacijo naših ambicij, da dosežemo globalni dogovor za post-kyotsko obdobje po letu 2012 na konferenci v Koebenhavnu decembra naslednje leto.

Latinska Amerika in Karibi so v bistvu precej revna regija, vendar pa z zelo bogatimi potenciali v ljudeh in naravnih bogastvih. Razprava o tem kdo mora zdaj nositi večje breme oziroma večje stroške za boj proti klimatskim spremembam je za to regijo na nek način še najlažja, ravno zaradi tega, ker se zavedajo svojih bogatih potencialov, ki jih lahko vnovčijo v teh naporih za predvsem manjše emisije in predvsem za prispevek obnovljivih virov energije k zmanjšanju emisij.

IGOR JURIČ (TV SLOVENIJA): Boj proti revščini, ste že sami omenili, je bila pomembna tema tu. Ste recimo govorili tudi kaj o tem, v zadnjih tednih precej razvitem pojavu, dvigovanju cen - predvsem prehrane? To je bilo parkrat omenjeno v nastopih. Je bilo o tem tudi kaj konkretnega rečeno, se pravi kako vplivajo rasti cen na revščino?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta tema je bila zelo prisotna v razpravah - tudi v »Limski deklaraciji« je dobila pomembno mesto. V razpravah je bilo večinsko strinjanje o vzrokih pa tudi o tem kako bi lahko odpravili te posledice. Ni pa bilo samo strinjanje, bile so tudi velike razlike. Recimo nekatere latinsko-ameriške države vidijo svobodno trgovino prej kot neko možnost – pač svobodno trgovanje vpliva na nižanje cen – tudi kot nevarnost. O tem je bilo veliko razprav med samimi udeleženci predvsem iz Latinske Amerike,

še posebej iz Srednje Amerike in Andske skupnosti. V Evropski uniji je okrog tega več ali manj enotno stališče in smo skušali s primeri dokazovati, da trgovinske ovire slej ko prej najbolj prizadenejo tiste, ki so na nižji stopnji, oziroma ki so revni, s tem da – to priznava tudi deklaracija – da priznamo suverenost držav, da v posamičnih primerih, ko gre za izjemne situacije in ko gre specifične položaje teh držav, da suvereno odločajo o recimo carinskih dajatvah ali o drugih ukrepih, s katerimi blažijo neke večje pritiske kriz.

IGOR JURIČ (TV SLOVENIJA): Govora je bilo, glede klimatskih sprememb, tudi o bio-gorivih. Brazilija tukaj zastopa stališče, da imamo pravico proizvajati bio-goriva, po drugi strani pa so tudi države, ki v tem vidijo tudi nevarnost, da bi se preveč proizvodnja usmerila v to smer in premalo v kmetijske površine.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta razprava je bila precej živahna in Evropska unija je mislim tukaj prispevala predvsem treznost, s tem ko smo nastopili s podatki, ki kažejo, da v Evropski uniji samo približno 2% zemlje, kjer bi lahko pridelovali hrano, namenjamo za pridelavo bio-goriv in da to vsaj v Evropi zagotovo ni povzročilo 60% ali pa 70% povečanje cen hrane. Znotraj Latinske Amerike je ta pristop tudi prevladujoč, so pa seveda nekatere države, ki razpravljajo samo na splošno, delajo samo primerjave brez nekih konkretnih podatkov in števil. Ampak se je dalo prepričati sogovornike - recimo cene riža so šle enormno visoko v zadnjih mesecih, s tem da riž ni surovina za bio-goriva in zagotovo bio-goriva niso ključni razlog za takšno povečanje. Ključni razlog za povečanje je seveda povečana potrošnja in edini pravi odgovor na povečano potrošnjo je seveda večja proizvodnja. Latinska Amerika ima tukaj velike potencialne za povečanje proizvodnje hrane in sicer za povečanje proizvodnje hrane na trajnostni način.

IGOR JURIČ (TV SLOVENIJA): Predsednik Garcia je tudi v uvodnem nastopi imel konkretni predlog, da bi recimo dali dajatve na gorivo in s tem omogočili financiranje posebnega sklada za pogozdovanje Amazonije. Je ta predlog njegov naletel na dober sprejem?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ena od posebnosti tega vrha in teh srečanj je bilo veliko število predlogov o ustanavljanju skladov oziroma fondov. Skoraj ni bilo države, ki ne bi predlagala ustanovitve kakšnega fonda, mislim predvsem na države iz Latinske Amerike in Karibov. Evropejci smo bili nekako bolj zadržani do tega, ker samo ustanavljanje fondov seveda ne rešuje problemov. Skušali afirmirati evropske pristope k odpravljanju teh težav. Lahko rečem, da je velika večina sogovornikov iz te regije to razumela, da zelo ceni Evropo predvsem po bogastvu dobrih praks - po dogovorih, ki smo jih že dosegli o tem kako med nami sami v Evropi razdeliti bremena prehoda na nizko-ogljeno proizvodnjo, kako se pripraviti na to tretjo industrijsko revolucijo. Še posebej bolj razvite latinsko-ameriške države so predvsem pledirale za prenos znanja, tehnologij, za odpravo ovir na tem področju. Tukaj smo na nek način prišli v ravnovesje – Evropa je zagovarjala odpravo trgovinskih ovir na sploh, Latinska Amerika pa tudi odpravo pri prenos tehnologij in znanja in deklaracija je te aspiracije v veliki meri potem uravnotežila.